

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Digitaliseerimismäärus - Liikmesriikide Teated](#) > Romania

Digitaliseerimismäärus - Liikmesriikide teated

Sisu koostaja:

Rumeenia

Rumeenia

Siin lehel on esitatud teave teadete kohta, mille liikmesriigid on esitanud määruse (EL) 2023/2844 alusel.

Artikli 17 lõike 1 punkt a - riiklike IT-portaalide üksikasjalikud andmed, kui see on kohaldatav

a) Riikliku IT-portaali nimi ja link sellele

1. [Kohtute portaal](#)

2. [Riiklik e-toimiku portaal](#)

b) Teave selle kohta, kas portaalile on juurdepääs ainult Rumeenia kodanikel ja/või residentidel ja/või Rumeenia territooriumil asutatud juriidilistel isikutel või saavad juurdepääsu ka välisriikide kodanikud ja/või mitteresidendid ning teiste liikmesriikide territooriumil asutatud juriidilised isikud ning kas teiste liikmesriikide advokaatidel või esindajatel on samuti juurdepääs riiklikele IT-portaalidele

1. Tegemist on teabeportaaliga, mistõttu kõigil on sellele juurdepääs, kuid arvestada tuleks, et teave on esitatud ainult rumeenia keeles.

2. Arvestades, et portaalile juurdepääsu saamiseks on vajalik isikukood, on juurdepääs portaalile ainult Rumeenia kodanikel ja nende esindajatel (advokaatidel), kui nad esitavad kohtule volikirja.

c) Teave selle kohta, millisel eesmärgil saab portaali kasutada

1. Selleks, et saada teavet menetluses olevate kohtuasjade kohta (kohtuasja number, kohtuasja ese, menetlusosalised, kohtuistungite kuupäevad, menetlusstaadium, kokkuvõtted) ja leida andmeid kõigi kohtute kohta

2. Selleks, et tutvuda toimikuga elektroonilisel kujul ning edastada konkreetse kohtuasjaga seotud menetlus- ja muid dokumente

d) Teave selle kohta, milliseid kasutajate tuvastamise meetodeid kasutatakse

1. Kasutajad ei pea sisse logima.

2. Kasutatakse kaheastmelist autentimist isikukoodi ning telefoninumbri ja e-posti aadressi kaudu.

e) Teave selle kohta, millised on portaali kasutamise erinõuded, kui need on olemas

1. Ei kohaldata

2. Puuduvad

Artikli 17 lõike 1 punkt b – riigisisene õigus, mis puudutab videokonverentside kasutamist tsiviil- ja kaubandusajades

a) Teave videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel toimuvate kohtuistungite suhtes kohaldatava riigisisese õiguse ja korra, sealhulgas kohaldatavate menetlusõiguste ja kaitsemeetmete kohta

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud kohtuistungite pidamist videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel.

b) Teave selle kohta, kas määruse artikli 5 kohaselt on lubatud videokonverentsi korraldada ainult kohtutel või on see võimalus ka teistel asutustel. Kui ka teised asutused võivad videokonverentsi korraldamise õigusliku alusena tugineda artiklile 5, loetlege palun need asutused ja kohaldatavad menetlused

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud menetluste läbiviimist videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel. Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku [Codul de procedură civilă] artiklile 212 „Kohtupidamise koht“ peetakse kohut kohtu asukohas, kui õigusnormidega ei ole ette nähtud teisiti.

c) Teave selle kohta, kas riigisisene õigus võimaldab pädeval kohtul või isikul korraldada ärakuulamise omal algatusel

Tunnistajate ütluste võtmise või küsitlemise võib määrata kohus omal algatusel, kuid riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud võimalust koguda selliseid tõendeid videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel.

d) Teave Rumeenias kasutatava videokonverentsitehnoloogia või kõige levinuma kasutatava videokonverentsiplatvormi/-lahenduse kohta

Kasutatakse kohtusüsteemis välja töötatud ja kohandatud IT-lahendusi, samuti Zoomi, Teamsi jms, integreerides liidese kaudu mitu videokonverentsiplatvormi. Videokonverentside planeerimiseks ja läbiviimiseks kasutavad kohtud IT-platvormi või -lahendust, mis ühendab liidese abil mitu konkreetset platvormi (Zoom, Teams jne).

e) Teave menetlusnõuete kohta, mille alusel võib menetlusosaline avaldada arvamust kohtuistungil videokonverentsi või muu sidetehnoloogia kasutamise kohta

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud menetlusosaliste võimalust avaldada arvamust videokonverentsi või muu sidetehnoloogia kasutamise kohta.

f) Teave selle kohta, kas riigisiseses õiguses on ette nähtud kohtuistungi salvestamine, ning kui see on ette nähtud, siis teave salvestise säilitamise ja levitamise kohta

Riigisiseses õiguses, st tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 231 („Kohtuistungi protokoll. Kohtuistungi salvestamine“) lõigetes 4–6 on nähtud ette audiosisu, ent mitte videosisu salvestamine, säilitamine ja levitamine.

Kohtusüsteemi käsitleva seaduse nr 304/2022 artiklis 15 on nähtud ette audio- või videosalvestuse võimalus.

Artikkel 15

(1) Kohus salvestab kohtuistungid video- või audiotehniliste vahendite abil.

(2) Kohtuistungil koostab kohtusekretär protokoll kohtuistungi käigu kohta. Menetlusosalised võivad taotleda, et

eesistuja loeks protokollile ette ja kinnitaks selle.

(3) Kohtuistungil lõpus saab iga menetlusosaline taotluse korral kohtusekretäri koostatud protokollile koopia.

(4) Menetlusosaliste taotlusel annab kohtusekretär neile kohtute kodukorra kohaselt protokollile kohtuprotsessi käigus antud suulistest tunnistustest, mis salvestatakse automaatselt infotehnoloogiliste vahenditega, kui kohus on sellise tehnoloogia kasutusele võtnud.

(5) Menetluses olevate kohtuasjade toimikud koostatakse ja arhiveeritakse paberandjate.

(6) Ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist, kasutavad kohtud vastavalt tingimustele, mis on sätestatud justiitsministri ja kassatsioonikohtu [Înalta Curte de Casație și Justiție] presidendi ühiskorralduse alusel vastu võetud määruses ning mille on heaks kiitnud kohtunike ülemkogu [Consiliul Superior al Magistraturii], riiklikku e-toimiku portaali, mis võimaldab menetlusosalistel seaduse kohaselt tutvuda kohtutoimikuga, edastada elektrooniliselt menetluskohustuste ja esitada samal viisil kohtutoimiku dokumente.

g) Teave selle kohta, kuidas tagatakse videokonverentsi eel ja ajal advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsus

Konfidentsiaalne suhtlus kaitsjaga on võimalik.

h) Teave kohtuistungil korraldamise ja läbiviimise praktilise korralduse kohta, sealhulgas selle kohta, kas kasutatakse kõnetuvastustehnoloogiat

Seoses kõnetuvastustehnoloogia kasutusega viib justiitsministeerium oma infotehnoloogia direktoraadi [Direcția Tehnologie Informație] kaudu praegu ellu projekti kõne tekstiks transkribeerimise lahenduse väljatöötamiseks, mida hakatakse kasutama ka tunnistajate ärakuulamise kohtumenetlustes.

i) Teave menetlusosaliste ja nende esindajate, sealhulgas puuetega inimeste võimaluse kohta osaleda videokonverentsil

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud menetlusosaliste ja nende esindajate, sealhulgas puuetega inimeste võimalust osaleda videokonverentsil.

j) Menetlusosaliste tuvastamise ja autentimise meetodid

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 219 „Menetlusosaliste kontrollimine“ kontrollib kohus menetlusosaliste isikusamasust ning kui menetlusosalisel on esindaja või abistaja, siis kontrollib kohus ka esindaja või abistaja volikirja või esindusõigust. Kui menetlusosalised ei reageeri kohtukutsele, kontrollib kohus, kas kohtukutse edastamise menetlus on läbi viidud, ning vastavalt vajadusele ja seaduse kohaselt lükkab kohtuistungil edasi, peatab kohtumenetluse või arutab kohtuasja.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 318 „Tunnistaja isiku tuvastamine“ palub eesistuja enne tunnistuse ärakuulamist tunnistajal teatada oma perekonnanime, eesnime, ameti, elukoha ja vanuse; kas ta on mõne menetlusosalise sugulane või hõimlane ja milline on tema sugulusaste; kas ta on mõne menetlusosalise teenistuses. Seejärel teavitab eesistuja tunnistajat vande andmise kohustusest ja vande tähendusest.

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud menetlusosaliste tuvastamise ja autentimise meetodeid juhaks, kui kohtuistungil viiakse läbi videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel.

k) Teave selle kohta, kuidas menetlusosalised saavad küsimusi esitada ja muul viisil sisukalt osaleda

Menetlusosaliste võimalus esitada küsimusi on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 321 ja 352.

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud menetlusosaliste võimalust esitada küsimusi ja muul viisil sisukalt osaleda siis, kui kasutatakse videokonverentsi või muud sidetehnoloogiat.

Artikkel 321. Tunnistajate ärakuulamine

(1) Iga tunnistaja kuulatakse ära eraldi ja tunnistajad, keda veel ei ole ära kuulatud, ei tohi ära kuulamise juures viibida.

(2) Tunnistajate ära kuulamise järjekorra määrab eesistuja, kes võtab arvesse ka menetlusosaliste soove.

(3) Tunnistaja vastab kõigepealt eesistuja küsimustele ning seejärel tunnistaja välja pakkunud menetlusosalise ja vastaspoole küsimustele, mille esitamisega eesistuja on nõus.

(4) Pärast ära kuulamist jääb tunnistaja kohtusaali, kuni küsitlemine on lõppenud, kui kohus ei otsusta teisiti.

(5) Kohtuistungil lastakse tunnistajal vabalt oma ütlusi anda, kuid tal ei ole lubatud eelnevalt kirjutatud vastust ette lugeda; eesistuja nõusolekul võib ta siiski tugineda märkmetele, ent ainult arvude või nimede täpsustamiseks.

(6) Kui kohus leiab, et menetlusosalise esitatud küsimus ei saa viia menetluse lahenduseni, on solvav või kaldub tõendama asjaolu, mille tõendamine on seadusega keelatud, lükkab ta selle küsimuse tagasi. Sellisel juhul kannab kohus kohtuistungi protokollis menetlusosalise nime ja esitatud küsimuse ning selle tagasilükkamise põhjuse.

(7) Kui küsimust lubatakse esitada, kajastatakse see sõna-sõnalt tunnistaja ütlustes koos küsimuse esitanud menetlusosalise nimega ja tunnistaja vastusega vastavalt artikli 323 lõikele 1.

Artikkel 352. Füüsiliste isikute küsitlemine

(1) Isiklikult kohtusse kutsutud isikut küsitleb eesistuja iga fakti kohta eraldi.

(2) Eesistuja loal võib iga kohtunik, kohtuistungil osalev prokurör ja vastaspool küsitletavale isikule otse küsimusi esitada.

(3) Vastamisel ei või isik lugeda ette eelnevalt kirjutatud vastust. Eesistuja nõusolekul võib ta siiski tugineda märkmetele, ent ainult arvude või nimede täpsustamiseks.

(4) Kui isik teatab, et vastamiseks on tal vaja tutvuda dokumentide, registrite või toimikutega, võib määrata küsitlemiseks uue kuupäeva.

(5) Kui mõlemad menetlusosalised on küsitlemise ajal kohal, võib neid vastandada.

l) Teave selle kohta, kuidas saavad menetlusosalised kasutada õigust suulisele tõlkele

Konkreetsed riigisisesed õigusnormid puuduvad. Videokonferentsi või muu sidetehnoloogia kasutamise korral kohaldatakse samu eeskirju suulise tõlke õiguse kohta, mis kehtivad menetlustes, kus viibitakse isiklikult kohal.

m) Teave selle kohta, kuidas on tagatud võimalus videokonferentsi ajal uurida või esitada asitõendeid

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud võimalust uurida või esitada asitõendeid videokonferentsi või muu sidetehnoloogia kasutamise ajal.

n) Teave selle kohta, kuidas hoitakse ära tundmatute üksuste volitamata juurdepääs tundlikele andmetele või andmevoogudele

Asjaomasele isikule saadetakse kohtukutses ühenduslink ja sidesüsteem piirdub kohtusüsteemi laivõrguga.

12. aprilli 2002. aasta seadus nr 182 salastatud teabe kaitse kohta sisaldab sätteid salastatud teabe riiklike kaitsestandardite ja tundlikele andmetele juurdepääsu ärahoidmise kohta.

Uue kriminaalkodeksi IV peatükk hõlmab infosüsteemide ja elektrooniliste maksevahendite kaudu toime pandavaid pettusi.

Artikli 17 lõike 1 punkt b – riigisisene õigus, mis puudutab videokonverentside kasutamist kriminaalasjades

a) Teave videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel toimuva ülekuulamise suhtes kohaldatava riigisisese õiguse ja korra, sealhulgas kohaldatavate menetlusõiguste ja kaitsemeetmete kohta

Asjakohased eeskirjad kriminaalmenetluse eri etappides videokonverentsi vahendusel toimuva ülekuulamise ja erinevate osalejate kategooriate (kahtlustatavad, süüdistatavad, vahi all olevad isikud, süüdimõistetud, tunnistajad, kaitstud tunnistajad, haavatavad tunnistajad, eri tegude toimepanijad, alaealised, alaealised ohvrid, haiged ohvrid jne) kohta on sätestatud kriminaalmenetluse seadustiku [Codul de procedură penală] artikli 106 lõikes 2, artikli 111 lõikes 6 ja artiklis 345 seoses seaduse nr 302/2004 (rahvusvahelise õiguslase koostöö kohta kriminaalasjades) artikliga 235 (uuesti avaldatud).

Kriminaalmenetluse seadustik

Artikkel 106. Ülekuulamise erieeskirjad

(2) Kinnipeetavat võib kinnipidamiskohas videokonverentsi vahendusel üle kuulata erandjuhul ja kui kohus leiab, et see ei kahjusta menetluse nõuetekohast läbiviimist ega menetlusosaliste õigusi ja huve.

Artikli 110 lõige 3. Kriminaaluurimise ajal eelvangistuse pikendamise kord

(3) Süüdistatavat võib tema nõusolekul ja tema enda valitud või kohtu määratud kaitsja ning vajaduse korral tõlgi juuresolekul kinnipidamiskohas üle kuulata ka videokonverentsi vahendusel.

Artikkel 111. Kannatanu ülekuulamine

(6) Seaduse kohaselt kindlaks tehtud erilise kaitsevajadusega kannatanu puhul rakendab kohus üht või mitut järgmistest meetmetest, ilma et see piiraks menetluse nõuetekohast läbiviimist või poolte õigusi ja huve:

a) kannatanu kuulatakse üle selleks kavandatud või kohandatud ruumis;

b) kannatanu kuulab üle psühholoog või mõni muu ohvreid nõustav spetsialist või tehakse seda nende isikute juuresolekul;

c) kannatanu kuulab vajaduse korral uuesti üle sama isik, kui see on võimalik ja kui kohus leiab, et see ei kahjusta menetluse nõuetekohast läbiviimist ega poolte õigusi ja huve;

d) kannatanu kuulatakse üle kohas, kus talle pakutakse kaitsemeetmena ajutist majutust, kasutades videokonverentsi või muud sidetehnoloogiat.

(7) Kannatanuid, kes on langenud kriminaalkodeksi artiklites 197, 199, 209–216¹, 218, 218¹, 219, 219¹, 221, 222, 223 ja 374 osutatud kuritegude ohvriks, samuti muudel juhtudel, kui teo toimepanemise asjaolude tõttu peetakse seda vajalikuks, kuulab üle ja vajaduse korral kuulab uuesti üle kriminaaluurimisasutuse esindaja, kes on kannatanuga samast soost. Kui see ei ole võimalik ning ilma et see piiraks menetluse nõuetekohast läbiviimist või poolte õigusi ja huve, võib kirjeldatud kannatanu advokaadi ja psühholoogi või mõne muu ohvreid nõustava spetsialisti nõusolekul üle kuulata ja vajaduse korral uuesti üle kuulata vastassoost isik.

(8) Kui kannatanu on alaealine, tuleb tema ülekuulamine kõigil juhtudel salvestada audio-videotehniliste vahendite abil. Kui videosalvestus ei ole võimalik, tehakse salvestus kõigil juhtudel audiotehniliste vahendite abil.

(8¹) Alla 14-aastase kannatanu ülekuulamise juures viibib üks tema vanematest, eestkostja või isik, kes vastutab lapse kasvatamise ja harimise eest, või selle eest vastutava asutuse esindaja ning kohtu valitud psühholoog. Psühholoog annab alaealisele kogu kohtumenetluse vältel asjatundlikku nõu.

(8²) Kui lõikes 8¹ nimetatud isikud ei saa juures viibida või kui neil on kahtlustatava, süüdistatava, kannatanu, tsiviilhageja, tsiviilõiguslikult vastutava isiku või tunnistaja staatus või kui on põhjendatud kahtlus, et nad võivad alaealise ütlushiiget mõjutada, viibib alaealise ülekuulamise juures eestkostesutuse esindaja või

teovõimeline sugulane ja kohtu määratud psühholoog. Psühholoog annab alaealisele kogu kohtumenetluse vältel asjatundlikku nõu.

(8³) Kui alaealise kannatanu ülekuulamine puudutab tema kasvatamise ja harimise eest vastutava asutuse tegevust, asendatakse selle asutuse esindaja eestkostetasutuse esindajaga või teovõimelise sugulasega ja kohtu määratud psühholoogiga. Psühholoog annab alaealisele kogu kohtumenetluse vältel asjatundlikku nõu.

Artikli 364 lõiked 1 ja 4. Süüdistatava osalemine kohtuistungil ja tema õigused

(1) Kohtuasja arutatakse süüdistatava juuresolekul. Vahi all olev süüdistatav peab osalema kohtuistungil. Kinnipeetud süüdistatavat loetakse kohal olevaks ka siis, kui ta osaleb kohtuistungil tema nõusolekul videokonverentsi vahendusel kinnipidamiskohas, tema enda valitud või kohtu määratud kaitsja ning vajaduse korral tõlgi juuresolekul. [...]

(4) Kohtumenetluse käigus võib süüdistatav, sealhulgas juhul, kui ta on kinni peetud, kirjalikult taotleda, et tema üle mõistetak kohut tagaselja ja et teda esindaks seejuures tema enda valitud või kohtu määratud kaitsja. Kui kinnipeetud süüdistatav on taotlenud tagaselja kohtumõistmist, võib kohus taotluse korral või omal algatusel määrata, et süüdistatav võib kohtuistungil esitada oma seisukohti ja et talle antakse sõna videokonverentsi vahendusel tema enda valitud või kohtu määratud kaitsja juuresolekul.

Kriminaalmenetluse seadustiku artikli 597 lõige 2¹

Menetlus täitemenetluse algatamise kohtus

(2¹) Süüdimõistetud, kes on kinni peetud või paigutatud õppeasutusse, võib käesoleva jaotisega reguleeritavate küsimuste lahendamiseks peetaval kohtuistungil osaleda tema nõusolekul ka videokonverentsi vahendusel kinnipidamiskohas, tema enda valitud või kohtu määratud kaitsja ning vajaduse korral tõlgi juuresolekul.

Seadus nr 302/2004 rahvusvahelise õigusala koostöö kohta kriminaalasjades (uuesti avaldatud)

Artikkel 235. Videokonverentsi vahendusel ülekuulamine

(1) Kui välisriigi õigusasutusel on vaja tunnistaja või eksperdina üle kuulata Rumeenia territooriumil viibivat isikut ning sellel isikul oleks ajaliselt ebamugav või muul viisil võimatu isiklikult selle välisriigi riigi territooriumile ilmuda, võib asjaomane riik taotleda ülekuulamist videokonverentsi vahendusel vastavalt järgmistele lõigetele.

(2) Rumeenia riik võib sellise taotluse rahuldada, kui see ei ole vastuolus tema õiguse aluspõhimõtetega ja tingimused, et tal on olemas tehnilised vahendid ülekuulamise läbiviimiseks videokonverentsi vahendusel.

(3) Videokonverentsi vahendusel ülekuulamise taotluses tuleb lisaks artiklis 229 nimetatud teabele märkida põhjus, miks tunnistajal või eksperdil oleks ajaliselt ebamugav või muul viisil võimatu vahetult ülekuulamisel viibida, ning kohtuasutuse ja ülekuulamist läbiviivate isikute nimed.

(4) Tunnistajale või eksperdile edastatakse kutse vastavalt Rumeenia õigusnormidele.

(5) Teiste riikide asutuste esitatud taotluste käsitlemise pädevus kuulub kriminaaluurimise ajal prokuratuurile ja kohtumenetluse ajal kohtule, millel Rumeenia õigusnormide kohaselt on kas sisuline pädevus või isiku staatusega seotud pädevus. Territoriaalne pädevus määratakse kindlaks videokonverentsi vahendusel ülekuulatava isiku elu- või viibimiskoha järgi.

(5¹) Taotlusi, mis on seotud tegudega, mis Rumeenia õigusnormide kohaselt kuuluvad organiseeritud kuritegevuse ja terroriaktide uurimise direktoraadi [Direcția de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Teorism] või riikliku korrupsioonivastase direktoraadi [Direcția Națională Anticorupție] pädevusse, käsitlevad need asutused.

(6) Videokonverentsi vahendusel toimuvad ülekuulamised korraldatakse vastavalt järgmistele eeskirjadele:

a) ülekuulamise juures viibib pädev Rumeenia kohtunik või prokurör, keda vajaduse korral abistab tõlk; nimetatud ametiisik kontrollib ülekuulatava isiku isikusamasust ja peab tagama Rumeenia õiguse aluspõhimõtete järgimise. Kui kohtunik või prokurör leiab, et Rumeenia õiguse aluspõhimõtteid on rikutud, võtab

ta viivitamata vajalikud meetmed, et tagada ülekuulamise vastavus Rumeenia õigusele.

b) Teave menetlusnõuete kohta, mille alusel antakse nõusolek ülekuulamisele videokonverentsi või muu sidetehnoloogia kasutamiseks

Kriminaalmenetluse seadustiku artikli 235 lõikes 3 on sätestatud, et ülekuulamiseks tuleb anda nõusolek, täpsustamata ülekuulamisele kasutatavaid tehnilisi vahendeid. Seda sätet täiendavad kriminaalmenetluse seadustiku artikli 106 lõike 2 sätted.

c) Teave selle kohta, kuidas tagatakse kahtlustatava, süüdistatava, süüdimõistetud või määruse (EL) 2018/1805 artikli 2 punktis 10 määratletud puudutatud isiku juurdepääsu videokonverentsiks või muu sidetehnoloogia kasutamiseks vajalikule taristule, sealhulgas puuetega inimeste puhul

Riigisiseses õiguses ei ole sõnaselgelt ette nähtud eespool nimetatud isikute juurdepääsu videokonverentsiks vajalikule taristule.

Kriminaalmenetluses on kahtlustatavana kinni peetud või vangistatud isikute videokonverentsi vahendusel ülekuulamine võimalik siis, kui nad annavad selleks nõusoleku.

d) Teave selle kohta, kuidas tagatakse videokonverentsi vahendusel ülekuulamise eel ja ajal advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsus

Konfidentsiaalne suhtlus kaitsjaga on võimalik.

e) Teave selle kohta, kuidas vanemliku vastutuse kandjaid või teisi täiskasvanuid teavitatakse lapse ülekuulamisest videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel ning kuidas võetakse arvesse lapse parimaid huve

Kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 111

(8) Kui kannatanu on alaealine, tuleb tema ülekuulamine kõigil juhtudel salvestada audio-videotehniliste vahendite abil. Kui videosalvestus ei ole võimalik, tehakse salvestus kõigil juhtudel audiotehniliste vahendite abil.

(8¹) Alla 14-aastase kannatanu ülekuulamise juures viibib üks tema vanematest, eestkostja või isik, kes vastutab lapse kasvatamise ja harimise eest, või selle eest vastutava asutuse esindaja ning kohtu valitud psühholoog. Psühholoog annab alaealisele kogu kohtumenetluse vältel asjatundlikku nõu.

(8³) Kui alaealise kannatanu ülekuulamine puudutab tema kasvatamise ja harimise eest vastutava asutuse tegevust, asendatakse selle asutuse esindaja eestkostetasutuse esindajaga või teovõimelise sugulasega ja kohtu määratud psühholoogiga. Psühholoog annab alaealisele kogu kohtumenetluse vältel asjatundlikku nõu.

f) Teave selle kohta, kas riigisiseses õiguses on ette nähtud kohtuistungide salvestamine, ning kui see on ette nähtud, siis teave salvestise säilitamise ja levitamise kohta; teave selle kohta, kas kasutatakse kõnetuvastustehnoloogiat

Kohtusüsteemi käsitleva seaduse nr 304/2022 artiklis 15 on nähtud ette audio- või videosalvestuse võimalus.

Artikkel 15

(1) Kohus salvestab kohtuistungid video- või audiotehniliste vahendite abil.

(2) Kohtuistungil koostab kohtusekretär protokoll kohtuistungide käigu kohta. Menetlusosalised võivad taotleda, et eesistuja loeks protokollile ette ja kinnitaks selle.

(3) Kohtuistungide lõpus saab iga menetlusosaline taotluse korral kohtusekretäri koostatud protokollile koopia.

(4) Menetlusosaliste taotlusel annab kohtusekretär neile kohtute kodukorra kohaselt protokoll kohtuprotsessi käigus antud suulistest tunnistustest, mis salvestatakse automaatselt infotehnoloogiliste vahenditega, kui kohus

on sellise tehnoloogia kasutusele võtnud.

(5) Menetluses olevate kohtuasjade toimikud koostatakse ja arhiveeritakse paberkandjal.

(6) Ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist, kasutavad kohtud vastavalt tingimustele, mis on sätestatud justiitsministri ja kassatsioonikohtu presidendi ühiskorralduse alusel vastu võetud määruses ning mille on heaks kiitnud kohtunike ülemkogu, riiklikku e-toimiku portaali, mis võimaldab menetlusosalistel seaduse kohaselt tutvuda kohtutoimikuga, edastada elektrooniliselt menetlusdokumente ja esitada samal viisil kohtutoimiku dokumente.

Kriminaalasjade puhul on sätestatud järgmised menetlusnormid:

Kriminaalmenetluse seadustiku artikli 110 lõige 5

Ütluste salvestamine

(5) Kriminaalmenetluse käigus salvestatakse kahtlustatava või süüdistatava ülekuulamine video- või audiotehniliste vahendite abil. Kui salvestamine ei ole võimalik, tuleb see asjaolu kahtlustatava või süüdistatava ütlustes dokumenteerida, märkides selgelt ära salvestamise võimatuse põhjuse.

Kõnetuvastusvahend on väljatöötamisel.

g) Teave riigisisese õiguse kohaste kättesaadavate õiguskaitselahendite kohta, mida kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetud või puudutatud isik saab kasutada määruse artiklis 6 sätestatud nõuete või tagatiste rikkumise korral

Kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 342 „Kohtueelse menetluse ese“

Kohtueelse menetluse ese hõlmab pärast süüdistuse esitamist asja kohtusse saatmise õiguspärasuse ja pädevuse kontrolli, samuti tõendite käsitlemise ja uurimisasutuste toimingute õiguspärasuse kontrolli.

Kui kriminaalmenetluses kogutud tõendid vaidlustatakse kriminaalmenetluse seadustiku artikli 374 alusel, on kohus kohustatud vähemalt vaidlustatud tõendid uuesti koguma.

h) Teave Rumeenias kasutatava videokonverentsitehnoloogia või kõige levinuma kasutatava videokonverentsiplatvormi/-lahenduse kohta

Kasutatakse kohtusüsteemis välja töötatud ja kohandatud IT-lahendusi, samuti Zoomi, Teamsi jms, integreerides liidese kaudu mitu videokonverentsiplatvormi. Videokonverentside planeerimiseks ja läbiviimiseks kasutavad kohtud IT-platvormi või -lahendust, mis ühendab liidese abil mitu konkreetset platvormi (Zoom, Teams jne).

i) Teave ülekuulamise korraldamise ja läbiviimise praktilise korralduse kohta. Millise asutusega tuleks ühendust võtta? Kas selle asutusega ühenduse võtmiseks on erinõuded (nt nõutav teave)?

Ülekuulamise korraldamise ja läbiviimise taotlus peab sisaldama ühenduslinki ja taotleva asutuse seadmete tehnilisi üksikasju ning teavet ülekuulamiseks määratud kuupäeva kohta (kuupäev ja Greenwichi aeg), mis tuleb edastada taotluse saanud asutustele. Lisaks peab taotleja kohus pakkuma taotluses välja seadmete katsetamise kuupäeva ja kellaaja, mis on reeglina kaks-kolm päeva enne ülekuulamise kuupäeva, jne.

j) Teave selle kohta, kas kasutatakse kõnetuvastustehnoloogiat

Kõnetuvastusvahend on väljatöötamisel.

k) Teave kahtlustatava, süüdistatava, süüdimõistetud või puudutatud isiku tuvastamise ja autentimise kohta

Kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 107 „Kahtlustatavat või süüdistatavat puudutavad küsimused“

(1) Esimese kohtuistungi alguses esitab kohus kahtlustatavale või süüdistatavale küsimusi järgmise kohta: tema perekonnanimi, eesnimi, hüüdnimi, sünnikuupäeva ja -koht, isikukood, kummagi vanema perekonnanimi ja eesnimi, kodakondsus, perekonnaseis, sõjaväeline staatus, haridus, elukutse või amet, töökoht, registreeritud elukoha ja tegeliku elukoha aadress ning aadress, kus ta soovib menetlusdokumente kätte saada, karistusregistri andmed, kas tema vastu on algatatud muu kriminaalmenetlus, kas ta taotleb tõlki juhul, kui ta ei saa rumeenia keelest aru, ei räägi rumeenia keelt või ei suuda end rumeenia keeles arusaadavalt väljendada, samuti muude andmete kohta, mis on vajalikud tema isikliku staatuse kindlakstegemiseks.

(2) Lõikes 1 nimetatud küsimusi korratakse järgnevatel kohtuistungitel ainult siis, kui kohus peab seda vajalikuks.

Riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud menetlusosaliste tuvastamise ja autentimise meetodeid juhuks, kui kohtuistung viiakse läbi videokonverentsi või muu sidetehnoloogia vahendusel.

l) Teave selle kohta, kuidas kahtlustatav, süüdistatav, süüdimõistetu või puudutatud isik saab esitada küsimusi, ja kui see pole võimalik, siis kuidas nad saavad menetluses sisukalt osaleda

Kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 122 „Tunnistaja ärakuulamine“ on kohtuistungi etapi kohta sätestatud järgmine:

(1) Iga tunnistaja kuulatakse ära eraldi ja teiste tunnistajate juuresolekuta.

(2) Tunnistajal lastakse teha teatavaks kõik, mida ta teab faktide või faktiliste asjaolude kohta, mille tõendamiseks ta on kutsutud, ning seejärel võib talle küsimusi esitada.

(3) Tunnistajalt ei ole lubatud küsida poliitiliste, ideoloogiliste või usuliste vaadete ega muude isiklike või perekondlike asjaolude kohta, välja arvatud juhul, kui see on hädavajalik tõe väljaselgitamiseks kõnealuses asjas või tunnistaja usaldusväärsuse kontrollimiseks.

m) Teave selle kohta, kuidas kahtlustatav, süüdistatav, süüdimõistetu või puudutatud isik saab kasutada õigust tõlgile

Kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 12 „Ametlik keel ja õigus tõlgile“

(1) Kriminaalmenetluse ametlik keel on rumeenia keel.

(2) Rahvusvähemustesse kuuluvatel Rumeenia kodanikel on õigus väljendada end kohtus oma emakeeles ning menetlusdokumendid koostatakse rumeenia keeles.

(3) Pooltele või muudele menetlusosalistele, kes ei saa rumeenia keelest aru, ei räägi rumeenia keelt või ei suuda end rumeenia keeles arusaadavalt väljendada, antakse võimalus saada tasuta tõlgi abi kohtuasja toimikuga tutvumiseks, rääkimiseks ja kohtule oma seisukohtade esitamiseks. Kui menetlusabi andmine on kohustuslik, antakse kahtlustatavale või süüdistatavale võimalus saada tasuta tõlgi abi advokaadiga suhtlemiseks, et valmistuda kohtuistungiks, taotleda õiguskaitsevahendit või esitada kohtuasja lahendamiseiga seotud nõudeid.

(4) Kohtumenetluses kasutatakse seadusega ettenähtud korras volitatud tõlke. Selline tõlk peab kuuluma seadusega ettenähtud korras volitatud tõlkide ja tõlkijate kategooriasse.

n) Teave selle kohta, kuidas hoitakse ära tundmatute üksuste volitamata juurdepääs tundlikele andmetele või andmevoogudele

12. aprilli 2002. aasta seadus nr 182 salastatud teabe kaitse kohta sisaldab sätteid salastatud teabe riiklike kaitsestandardite ja tundlikele andmetele juurdepääsu ärahoidmise kohta.

Uue kriminaalkodeksi IV peatükk hõlmab infosüsteemide ja elektrooniliste maksevahendite kaudu toime pandavaid pettusi.

Asjaomasele isikule saadetakse kohtukutses ühenduslink ja sidesüsteem piirdub kohtusüsteemi laivõrguga.

Artikli 17 lõike 1 punkt c – menetlustega seotud kulud tsiviil- ja kaubandusajades

a) Määrustes (EÜ) nr 1896/2006, (EÜ) nr 861/2007, (EL) nr 655/2014 ja (EÜ) nr 805/2004 sätestatud menetlused

Määrus (EÜ) nr 1896/2006

Euroopa maksekäsu avaldus – 200 leud; vastuväide Euroopa maksekäsu avaldusele – 100 leud. Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikli 6 lõiked 2 ja 2¹.

Määrus (EÜ) nr 861/2007

50 leu suurune lõiv nõuete puhul, mille väärtus ei ületa 2 000 leud või mille eurodes väljendatud väärtus ei ületa 2 000 leu ekvivalenti, ja 200 leu suurune lõiv nõuete puhul, mille väärtus ületab 2 000 leud või mille eurodes väljendatud väärtus ületab 2 000 leu ekvivalenti.

Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikli 6 lõige 1.

Määrus (EL) nr 655/2014

Kohaldatakse 100 leu suurust lõivu. Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikli 11 lõike 1 punkt a.

Määrus (EÜ) nr 805/2004

Kohaldatakse 20 leu suurust lõivu. Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikkel 27.

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 650/2012, (EL) nr 1215/2012 ja (EL) nr 606/2013 ning nõukogu määrustes (EÜ) nr 4/2009, (EL) 2016/1103, (EL) 2016/1104 ja (EL) 2019/1111 sätestatud tunnustamis-, täidetavaks tunnistamise või tunnustamisest keeldumise menetlused

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 650/2012, (EL) nr 1215/2012 ja (EL) nr 606/2013 ning nõukogu määrustes (EÜ) nr 4/2009 ja (EL) 2019/1111 sätestatud tunnustamis-, täidetavaks tunnistamise või tunnustamisest keeldumise menetlused

Kohaldatakse 20 leu suurust lõivu. Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikkel 27.

Määrus (EL) 2016/1103 – ei ole Rumeenias kohaldatav

Määrus (EL) 2016/1104 – ei ole Rumeenias kohaldatav

c) Menetlused, mis on seotud määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud väljavõtete, Euroopa pärimistunnistuse ja määruses (EL) nr 650/2012 sätestatud tõendite, määruses (EL) nr 1215/2012 sätestatud tunnistuste, määruses (EL) nr 606/2013 sätestatud tõendite, määruses (EL) 2016/1103 sätestatud tõendite, määruses (EL) 2016/1104 sätestatud tõendite ja määruses (EL) 2019/1111 sätestatud tunnistuste väljastamise, parandamise ja tagasivõtmisega

Menetlused, mis on seotud määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud väljavõtete väljastamise, parandamise ja tagasivõtmisega – tasuta

Vt seaduse nr 36/2012 (mis käsitleb teatavaid meetmeid, mida on vaja teatavate Euroopa Liidu Nõukogu määruste ja otsuste ning rahvusvahelise eraõiguse kohaste instrumentide kohaldamiseks ülalpidamiskohustuste valdkonnas) artikkel 22.

Menetlused, mis on seotud Euroopa pärimistunnistuse ja määruses (EL) nr 650/2012 sätestatud tõendite väljastamise, parandamise ja tagasivõtmisega

Justiitsministri 19. jaanuari 2024. aasta korralduse nr 177/C/2024 (millega kiidetakse heaks notarite teenuste miinimumtasude kehtestamise eeskirjad) artikkel 23:

„Artikkel 23 (1) Pärimismenetlusega seoses kehtestatakse pärimistunnistuse väljastamise tasud, mis ei olene pärijate arvust ning mille puhul võetakse arvesse läviväärtusi, teenuste ja menetluste kategooriaid ning pärijate sugulusastet surnuga.

(2) Selliselt kehtestatud tasusid kohaldatakse ainult surnu seadusjärgsete pärijate suhtes.

(3) Testamendijärgsete pärijate puhul, kes ei ole surnu abikaasad ega alanejad sugulased, suurendatakse tasu 25% võrra.

(4) Järjestikuste pärimiste korral kehtestatakse tasu iga eraldi pärandvara kohta.

(5) Täiendava pärimistunnistuse väljastamise eest arvutatakse tasu vastavalt lõigetele 1 ja 4 ning 3. lisa loetletud läviväärtustele, võttes arvesse pärandvara hulka lisatavaid varasid.

(6) Euroopa pärimistunnistuse väljastamise tasu kehtestamisel suurendatakse asjaomase pärimistunnistuse väljastamise eest kehtestatud tasu ja vähemalt 3. lisa punktis a sätestatud loetletud miinimumtasu 20% võrra.“

Eeskirjade 3. lisa

PÄRIMISMENETLUS

Vastavalt läviväärtustele astmeliselt kasvavad ja protsentides väljendatud miinimumtasud

Miinimumtasu aluseks olev pärandvara väärtus	Miinimumtasu*)
a) kuni 20 000 leud	2,7%, kuid mitte vähem kui 240 leud pärimistoimiku kohta
b) 20 001–35 000 leud	540 leud + 1,9% 20 001 leud ületavast summast
c) 35 001–65 000 leud	725 leud + 1,6% 35 001 leud ületavast summast
d) üle 65 001 leu	1 205 leud + 0,85% 65 001 leud ületavast summast

Menetlused, mis on seotud määruses (EL) nr 1215/2012 sätestatud tunnistuste, määruses (EL) nr 606/2013 sätestatud tõendite ja määruses (EL) 2019/1111 sätestatud tunnistuste väljastamisega

Kohaldatakse 20 leu suurust lõivu. Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikkel 27.

Menetlused, mis on seotud määruses (EL) 2016/1103 sätestatud väljavõtete ja määruses (EL) 2016/1104 sätestatud tõendite väljastamise, parandamise ja tagasivõtmisega: need kaks määrust ei ole Rumeenias kohaldatavad.

d) Määruse (EL) 2015/848 artikli 53 kohaselt teises liikmesriigis asuva võlausaldaja nõude alusel maksejõuetusmenetluse algatamine

Kohaldatakse 200 leu suurust lõivu. Vt valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikli 14 lõige 1.

e) Füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate suhtlus keskasutustega vastavalt määrustele (EÜ) nr 4/2009 ja (EL) 2019/1111 või pädevate asutustega vastavalt direktiivi 2003/8/EÜ IV peatükile

Tasuta

Artikli 17 lõike 1 punkt d – üksikasjalikud andmed elektrooniliste makseviiside kohta, mida saab kasutada piiriüleste kohtuasjade korral nõutavate tasude maksmiseks

Kohtulõivud

Valitsuse erakorralise määruse nr 80/2013 (kohtulõivude kohta) artikkel 40

(1) Lõivu tasumiseks kohustatud isik tasub kohtulõivu kas sularahas, pangaülekandega või interneti kaudu selle haldusterritoriaalse üksuse eelarve tulukontole „Kohtulõivud ja muud lõivud“, kus asub asjaomase füüsilise isiku alaline elukoht või viibimiskoht või juriidilise isiku registrijärgne asukoht. Kohtulõivuna tasumisele kuuluva summa ülekande toimingute kulud kannab lõivu tasumiseks kohustatud isik.

(2) Kui lõivu tasumiseks kohustatud isikul ei ole Rumeenias alalist elukohta ega viibimiskohta või registrijärgset asukohta, makstakse lõiv selle haldusterritoriaalse üksuse eelarve tulukontole, kus asuvale kohtule hagi või taotlus esitati.

[Riigikassa kontod kohtulõivude tasumiseks kohtualluvuspiirkondade kaupa \(mitteresidendid\) – 1. lisa](#)(1880 KB)

[Valitsuse erakorraline määrus nr 80/2013 kohtulõivude kohta – 2. lisa](#)(40 KB)

[Kohtulõivude kalkulaator – 3. lisa](#)(43 KB)

Riigikassa on otsene osaleja Rumeenia elektroonilises maksesüsteemis, mis võimaldab saada ja teha makseid ainult leudes ning ainult Rumeenia territooriumi piires.

Rumeenia elektroonilise maksesüsteemi otsese osalejana arveldab riigikassa makseid vastavalt maksedokumentidele, mille kaudu avalik-õiguslikud asutused ja ettevõtjad teevad makseid oma kontodelt. Samuti kogub ta summasid, mille maksjad on üle kandnud järgmistes süsteemides registreeritud üksuste kaudu:

- ReGIS – Rumeenia Riigipanga (*Banca Națională a României*, <https://www.bnr.ro/>) hallatav süsteem suure väärtusega rahaülekannete arveldamiseks: [4. lisa – süsteemi ReGIS osalejate nimekiri](#)(431 KB) ja
- SENT – TRANSFONDI (<https://www.transfond.ro/>) hallatav süsteem väikese väärtusega rahaülekannete arveldamiseks: [5. lisa – Transfondi osalejate nimekiri](#)(15 KB).

Kui maksja teeb makse omaenda kontolt, mis on avatud välismaal asuvas krediidasutuses, peab sellel asutusel olema Rumeenias korrespondentpank, mille kaudu toimub vastavate summade arveldamine. Nagu ka Rumeenia krediidasutustes avatud kontodelt tehtavate maksete puhul, tuleb lisada teave makse saaja kohta, eelkõige selle konto IBAN-kood, millele makse tehakse, ja saaja maksukohustuslase number.

Ekspertiisitasud ja tagatissummad

Ekspertiisitasud tuleb leudes maksta piirkondlike kohtute või Bukaresti kohtu juures tegutsevate kohalike ekspertiisibüroode [*Birouri Locale de Expertiză*] nimel panga maakonnafiliaalides või Bukaresti linna filiaalides avatud tasukontodele. Kohtu poolt ekspertiisitasudena määratud summasid saab tööpäeviti maksta ka CEC Bank S.A. kontorites nende kehtestatud lahtiolekuaegadel. See tasumismeetod on sätestatud 17. augusti 2006. aasta tasukontolepingus nr RU15 (nr MJ 78627), mida pikendati 9. juuli 2014. aasta lisaga nr 441 ja 5. novembri 2015. aasta lisaga nr 838. [CEC Bank S.A. kontod ekspertiisitasude maksmiseks – 6. lisa](#)(390 KB)

Kohtute käsutatavaid tagatissummasid saab kohtutele tasuta kas pangakontoris või pangaülekandega, märkides maksekorralduses selgelt kõik kohtu (makse saaja) tuvastamiseks vajalikud andmed ja kohtuasja, millega seoses tagatissumma makstakse. [CEC Bank S.A. kontod tagatissummade maksmiseks – 7. lisa](#)(568 kB)

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 671 tuleb tagatissummad, mis on ette nähtud seaduse kohaselt täitemenetluses osalemiseks või täitmise peatamise saavutamiseks, samuti sihtotstarbelised summad ning arestitud varalt teenitud tulu või sellise vara müügist saadud tulu deponeerida CEC Bank S.A.-s, riigikassas või mis tahes muus krediidasutuses, millel on õigus teha täitemenetluse algatanud kohtu või kohtutäituri huvides deponeerimistoiminguid.

Nende summade deponeerimist tõendab deponeerimiskviitung või muu seadusega tunnustatud dokument.

Need summad antakse üle isikutele, kellel on neid õigus saada, või nende isikute esindajatele ainult kohtutäituri või asjakohasel juhul täitemenetluse algatanud kohtu korralduse alusel.

Kohaldatakse tagatissummasid käsitleva artikli 1057 ja järgnevate artiklite sätteid.

Sama seaduse artikli 1057 lõikes 1 on sätestatud, et kui seadusega on nähtud ette tagatissumma tasumine, määrab kohus seaduse kohaselt kindlaks summa, mille asjaomane isik on kohustatud tasuma, ning see deponeeritakse riigikassas, CEC Bank S.A.-s või mis tahes muus vastavaid toiminguid teostavas krediidiasutuses asjaomase isiku nimel ja see antakse vastavalt olukorrale kas kohtu või kohtutäituri käsutusse.

[Tagatissummade kalkulaator – 8. lisa](#) (47 KB)

Iga maakonnafiliaali ja Bukaresti linna tasandil on CEC BANK S.A.-s avatud konto, mis on ette nähtud ekspertiisitasude deponeerimiseks. Konto on kohaliku ekspertiisibüroo (mis kuulub piirkondliku kohtu juurde) nimel. Samuti on avatud deponeerimiskonto tagatissummade jaoks.

Riigi poolt ettemakstud kohtukuludning tsiviilkohtu-, kriminaal- või halduskohtumenetluses määratud trahvid

Summad, mis on saadud kriminaalmenetluse läbiviimiseks ette nähtud kohtukuludest, mis on riigi poolt ette makstud justiitsministeeriumi ja riigiprokuratuuri kinnitatud eelarvetest ning mille pooled või muud menetlusosalised peavad kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud korras hüvitama, ning kohtutrahvid kajastatakse riigieelarve tuluna ja kantakse eraldi tulukontole.

Neid saab maksta tasumiseks kohustatud isiku maksuresidentsuse järgses riikliku maksuameti kontoris vastavalt maksuvõlgade sissenõudmist käsitlevatele õigusnormidele.

Riigile kohtukulude hüvitamise kohustus kujutab endast maksuvõlga. Kohtuotsuse resolutsioon, mis sisaldab kohustust maksta riigile tagasi riigieelarvest tasutud summad, kujutab endast täitedokumenti ja edastatakse viivitamata pädevatele asutustele.

Maksmenetluse seadustikku käsitleva seaduse nr 207/2015 artikkel 31:

„(1) Keskse maksuasutuse hallatavate maksuvõlgade puhul tähendab maksuresidentsus järgmist:

a) füüsilise isiku puhul aadressi, kus ta seaduse järgi elab, või aadressi, kus ta tegelikult elab, kui see erineb seadusjärgsest elukohast;

b) füüsilise isiku puhul, kes tegeleb majandustegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana või vabakutselisena, ettevõtte registreeritud asukohta või kohta, kus ta tegelikult oma põhitegevust ellu viib;

c) juriidilise isiku puhul registreeritud asukohta või ettevõtte tegeliku juhtimise ja haldamise kohta, kui see ei toimu deklareeritud registreeritud asukohas;

d) ühenduste ja muude juriidilise isiku staatusega üksuste puhul nende peakorterit või kohta, kus nad tegelikult oma põhitegevust ellu viivad.“

Määruse artikli 17 lõike 1 punktis e osutatud teave

Ei kohaldata

Viimati uuendatud: 13/05/2026

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.